Holíčska 26
851 01 Bratislava
e-mail: platon@platon.sk
webstránka: http://platon.sk

Prihláška do súťaže Open Projekt 2003

Meno

Platon.SK – open source software development

Popis

Platon.SK je internetový portál skupiny Platon software development group (ďalej len skrátene Platon SDG). Platon SDG je slovenská skupina vývojárov otvoreného softvéru, ktorá vyvíja, spravuje, dokumentuje a ponúka vysokokvalitné softvérové riešenia postavené najmä na otvorených technológiach.

Projekt Platon.SK je zameraný nielen na vývoj, dokumentáciu, inštaláciu, konfiguráciu, správu a používanie otvoreného softvéru, ale tiež na jeho obhajobu a presadzovanie do povedomia a bežného života širokej verejnosti, súkromných firiem, ale aj štátnych inštitúcií ako je napr. školstvo, štátna správa a pod., pričom sa kladie dôraz na ukazovanie jeho výhod oproti softvéru uzavretému (proprietary software).

Platon.SK ponúka vývojárom z celého Slovenska miesto, kde by sa mohli združovať, vymieňať si svoje poznatky a skúsenosti, konzultovať i konfrontovať vlastné názory a postoje, a taktiež vzájomne kooperovať na spoločných projektoch otvoreného softvéru, ktorým ponúkame možnosť hostingu s potrebnými vymoženosťami a nevyhnutnou podporou.

Vývojový tím

Na vývoji portálu Platon.SK sa podielala väčšina členov a spolupracovníkov Platon SDG.

Ondrej Jombík – základná myšlienka a hlavná implementácia

Ľubomír Host – podporné skripty, publikačný rámec, správa CVS a CVSweb, iné

Martin Karas – nápady, konzultácie a testovanie

Ondrej Holotňák – preklady a rôzne korektúry

Veronika Vlnková – gramatické a štylistické korektúry

Peter Ročkai – gramatické a štylistické korektúry

Štefan Olešanský – webhosting a databázová podpora

Doug Hockinson – logo a testovanie

Kontaktná osoba

Ondrej Jombík
Holíčska 26
851 01 Bratislava
telefón: 0907 / 472 076
e-mail: nepto@platon.sk

Zámery a ciele

Hlavným zámerom je vybudovať komplexnú a plnohodnotnú infraštruktúru pre jednoduchý a účelný vývoj otvoreného softvéru na Slovensku. Otvorený softvér a flexibilné riešenia postavené na otvorených technológiach sa tešia v našej krajine veľkej obľube. Využívané sú v podnikovej oblasti a to nielen u jednotlivých poskytovateľov internetových služieb (ISP), ale tiež v produkčnej sfére spoločností, ktoré sa primárne informačnými systémami a informačnými technológiami nezaoberajú.

Slovenská republika disponuje kvalitnými kapacitami v oblasti používania a nasadzovania otvoreného softvéru. Myslíme si a mnohé skúsenosti z minulosti nám to potvrdzujú, že naša krajina má obrovský potenciál aj vo sfére vývoja a implementácie konkrétnych riešení na základoch otvoreného softvéru. Dôležité je však tento potenciál racionálne usmerniť, aby mohol byť správne a efektívne využitý. Je nutné umožniť budúcim prispievateľom bezproblémovo sa zapojiť do aktívneho kolobehu vývoja otvoreného softvéru.

K dosiahnutiu tohto cieľa bola vytvorená skupina Platon SDG, ktorá sa ho snaží pomôcť naplniť okrem iného aj prevádzkovaním internetového portálu Platon.SK.

Internetové odkazy

Portál Platon.SK je prevádzkovaný na internetovej adrese

`http://platon.sk/`

Hosťované projekty otvoreného softvéru

`http://platon.sk/projects/`

Interaktívne rozhranie na prezeranie CVS archívu

`http://platon.sk/cvs/`

Diskusné fóra Platon.SK

`http://platon.sk/forum/`

História

História projektu Platon.SK sa začala písať na jeseň roku 1999, kedy bola tromi študentami vtedajšej Matematicko-fyzikálnej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, Ľubomírom Hostom, Ondrejom Jombíkom a Martinom Karasom, sformovaná vývojárska skupina Platon SDG.

Detailné informácie o procese formovania skupiny Platon SDG je možné dozvedieť sa na nasledujúcej adrese.

`http://platon.sk/article.php?o-nas::historia`

Počiatočná tvorba celku bola smerovaná na platformy typu MS-Windows, no z dôvodu pretrvávajúcich ťažkostí so stabilitou, ale hlavne cenovou nedostupnosťou niektorých technológií pre tieto platformy narazila na značné ťažkosti. Riešenie sa objavilo v prechode na operačné systémy postavené na základoch systému UNIX a v používaní slobodného a otvoreného softvéru. Pre členov skupiny Platon SDG patrila v tých časoch medzi najhlavnejšie výhody priaznivá cenová politika týchto produktov.

S postupom času začali vynikať aj ďalšie dispozície používania otvoreného softvéru. Skupina sa rozrástla o nových členov, ktorí začali spoločne participovať na projektoch. Pri nich si predávali nadobudnuté poznatky a skúsenosti. Čoraz viac si začínali uvedomovať silnejúcu potrebu tiež prispieť svojím kreatívnym dielom do veľkej rodiny otvoreného softvéru. V tých časoch už existovali aj reálne výsledky, ktoré bolo potrebné prezentovať komunite. Na týchto pilieroch teda vznikli prvotné idey portálu Platon.SK.

S aktívnym vývojom prezentačného rozhrania sa začalo na jeseň 2002. Do konca roka už existovala aj základná implementácia webstránky pokrytá profesionálnym dizajnom. Na prelome rokov sa zistilo, že reálna štruktúra portálu umožňuje nielen uspokojivo prezentovať a podporovať naše vlastné projekty otvoreného softvéru, ale že je možné tieto služby poskytovať i širšiemu okruhu záujemcov, špeciálne z radov slovenských vývojárov otvoreného softvéru. Ďalší rozvoj sa teda začal uberať týmto smerom a postupne pribúdali nové projekty na hosťovanie.

Momentálny stav celkového dokončenia projektu sa odhaduje na 85%. Portál sa už niekoľko mesiacov produkčne využíva. Je možné hosťovanie ďalších projektov. Oficiálne verejné oznámenie o jeho spustení ešte nebolo vykonané, nakoľko je v našom záujme najskôr skompletizovať konkrétne finálne kroky popísané v sekcii *Vývojový plán* podľa zmieňovanej koncepcie. Spustenie do ostrej prevádzky sa očakáva na sklonku leta 2003.

Detailný popis

Použité technológie

Ako pozadie implementácie portálu Platon.SK sme zvolili technológie, ktoré sú jednak ľahko dostupné, ďalej široko používané a rozšírené a taktiež spadajú do kategórie otvoreného softvéru. Na serveri s operačným systémom FreeBSD (UNIX) stojí webstránka na kombinácii webového servera Apache, skriptovacieho jazyka PHP a relačného-entitného databázového systému MySQL.

Zostavovací rámec

Obsah webového portálu Platon.SK pozostáva z viacerých častí. Jedná sa o programy v jazyku PHP, databázové údaje (články, príspevky vo fóre, atď.), projektové dokumentácie, distribučné balíky projektov a ďalších častí. Manuálne zostavovanie týchto charakterovo rozdielnych častí do fungujúceho celku by bolo pomerne náročné a navyše by ho bolo potrebné pri každej úprave portálu opakovať. Prenášanie jednotlivých súborov na server poskytujúci webhosting by bolo taktiež nepohodlné. Preto boli vytvorené zostavovacie skripty, ktoré dokážu uvedený proces úplne automatizovať. Výsledkom je balík vo formáte `*.tar.gz`, ktorý stačí preniesť na cieľový počítač. Rozbalením vznikne okamžite funkčný portál Platon.SK.

Redakčný systém

Publikačnú, informačnú a dokumentačnú činnosť pokrývame vďaka redakčnému systému, ktorý umožňuje sofistikované a variabilné prerozdelenie úloh a rolí v systéme. Vytvára tak predpoklady na jednoduché a účelné koordinovanie aj veľkého počtu redaktorov, autorov, korektorov a administrátorov. Ako jeden z mála podobných systémov podporuje aj viacjazyčnosť webstránky. Tá sa však nevzťahuje len na prezentačnú vrstvu, ale tiež na samotný obsah. My túto vymoženosť využívame, čoho výsledkom je, že ponúkame dve jazykové mutácie portálu Platon.SK, slovenskú a anglickú. Medzi nimi je možné plynule prechádzať, pričom aktuálny obsah je vždy nahrádzaný inojazyčným ekvivalentom, pokiaľ je ten dostupný.

Redakčný systém je integrovanou súčasťou hlavného komponentu projektu Platon.SK, systému na správu obsahu *phpMyEzin*. Ten je dielom našej skupiny a je možné ho stiahnuť z adresy uvedenej v sekcii *Referencie*.

CVS prehliadač

S prihliadnutím na nemalé množstvo subjektov zaujímajúcich sa o hosťované projekty je evidentné, že prehliadač CVS archívu Platon.SK je nevyhnutnosťou. Mnoho používateľov otvoreného softvéru častokrát aj aktívne prispeje do samotného vývoja projektu. Na zabezpečenie kooperácie a zrozumiteľnej interakcie s vývojármi projektu je nutné pracovať podľa možností s čo najaktuálnejšou verziou programových kódov. Prístup k týmto súborom je zabezpečený práve cez rozhranie *CVSweb*.

Aplikácia *CVSweb* je voľne dostupná pod licenciou otvoreného softvéru na stránkach operačného systému FreeBSD.

`http://www.FreeBSD.org/`

Diskusné fóra

Diskusné fóra tvoria podstatnú a dôležitú zložku celého projektu. Širokému okruhu návštevníkov je umožnené diskutovať, konfrontovať a porovnávať svoje názory, či predávať si cenné rady a skúsenosti. Podobne ako iné komponenty aj táto existuje v dvoch jazykových obsahových mutáciach, z ktorých každá má svoju vlastnú možinu obecných diskusných fór. Z hľadiska použitého jazyka sú tak príspevky navzájom synchronizované a tiež v zhode s používateľským rozhraním.

Fóra sú postavené na známej aplikácii *phpBB*, ktorá je dostupná na nasledujúcej adrese.

`http://www.phpBB.com/`

Správa projektov

Rozhranie na správu a riadenie hosťovaných projektov otvoreného softvéru predstavuje azda najpodstatnejší komponent celého portálu Platon.SK.

- Novinky

  Pomocou noviniek je možné informovať užívateľov príslušných projektov otvoreného softvéru o uskutočnených či pripravovaných zmenách, plánoch do budúcnosti a podobne.

- Manažér projektových tímov

  Úspešnosť projektu otvoreného softvéru častokrát závisí od schopnosti dôkladného manažovania a koordinovania jednotlivých prispievateľov. Každý má svoju vlastnú úlohu v procese vývoja projektu. Tá môže byť kopírovaná práve manažérom projektových tímov.

- Systém na správu záznamov o chybách

  Jasné a zrozumiteľné záznamy o chybách a žiadaných vymoženostiach a vlastnostiach patria medzi najdôležitejšie aspekty úspešného vývoja projektu otvoreného softvéru. Aplikácia *Mantis*, na ktorej je naša správa projektov založená, patrí medzi špičku vo svojom obore. Štandardom je vkladanie súborov týkajúcich sa konkrétnej chyby, e-mailové notifikácie o aktualizáciach záznamu, možnosť monitorovania konkrétnej požiadavky a iné.

- Projektové fóra

  Je možné zakladať osobitné diskusné fóra v neobmedzenom počte pre jednotlivé projekty. V tých je potom možné prevádzať nielen základnú podporu používateľskej základne, ale tiež diskutovať a konzultovať prípadné nové vymoženosti, či prezentovať netradičné použitia a riešenia postavené na softvérovom produkte.

- Prehliadač dokumentácií

  Považujeme za mimoriadne dôležité, aby sa všetky projektové dokumentácie nachádzali dostupné v systéme správy projektov. Podporované sú čisté textové súbory, HTML dokumentácie a tiež manuálové stránky, ktoré sú automaticky konvertované do HTML. Momentálne majú hosťované projekty všetky svoje dokumentácie dostupné a sú aktualizované vždy pri uvoľnení novej verzie.

- Správca distribučných balíkov

  Balíky projektov otvoreného softvéru, ktoré by mali byť voľne dostupné k stiahnutiu, sú spravované pomocou rozhrania s jednoduchým a priamočiarym použitím. Medzi rozšírené vymoženosti patria napríklad prehľadné štatistiky sťahovania, či správa kontrolných súčtov jednotlivých distribučných balíkov.

Systém *Mantis*, na ktorom je správa projektov postavená, je taktiež otvoreným softvérom.

`http://MantisBT.sourceforge.net/`

Overovacie rozhranie

Modul, ktorý bol vyvinutý špeciálne pre potreby projektu Platon.SK, vytvára centrálnu databázu užívateľov a zabezpečuje autorizačnú a autentifikačnú previazanosť v rámci vzájomnej integrácie jednotlivých aplikácií použitých ako komponenty projektu. Identita používateľa sa tak na celom portáli overuje iba raz.

Ďalšie informácie

Kladieme veľký dôraz na odozvu zo strany našich návštevníkov a zaujíma nás ich názor a postoj, či už k Platon SDG alebo k otvorenému softvéru ako takému. Preto máme zverejnené možné spôsoby priameho kontaktovania správcov Platon.SK, počnúc e-mailovou adresou, cez klasickú poštovú adresu až po interaktívny odkazový formulár.

Sponzori

Projekt Platon.SK a ani jeho prevádzkovateľ, skupina Platon SDG, nemajú zatiaľ žiadnych sponzorov. V budúcnosti sa však počíta s využitím potenciálnych sponzorských prostriedkov, prípadne prostriedkov získaných komerčnou činnosťou Platon SDG alebo z inzercie na webstránke Platon.SK, na zdokonaľovanie samotného portálu Platon.SK či na priamu podporu projektov otvoreného softvéru hosťovaných na tomto portáli.

Viac informácii k tejto téme je možné nájsť na nasledujúcich stránkach.

`http://platon.sk/article.php?o-nas::komercia`

`http://platon.sk/article.php?o-nas::podpora`

Referencie

Referencie portálu Platon.SK predstavujú hosťované projekty otvoreného softvéru, ktoré si stručne predstavíme.

cpdf konzolový prehliadač PDF dokumentov

- rok vzniku: 2002
- aktuálny stav: vo vývoji
- momentálny vývojár: Tomáš Čorej
- webstránka: `http://platon.sk/projects/cpdf/`

extended pipelining jednoducho použiteľné rozšírené rúrovanie pre UNIX

- rok vzniku: 2000
- aktuálny stav: beta
- momentálni vývojári: Ľubomír Host a Ondrej Jombík
- webstránka: `http://platon.sk/projects/ep/`

libco objektový systém a behová podpora pre jazyk C

- rok vzniku: 2002
- aktuálny stav: vo vývoji
- momentálny vývojár: Peter Ročkai
- webstránka: `http://platon.sk/projects/libco/`

libcfg+ knižnica pre príkazový riadok a konfiguračný súbor

- rok vzniku: 2001
- aktuálny stav: stabilný
- momentálni vývojári: Ondrej Jombík a Ľubomír Host
- webstránka: `http://platon.sk/projects/libcfg+/`

phpMyEdit editor MySQL tabuliek a generátor PHP kódu

- rok vzniku: 1999
- aktuálny stav: stabilný
- momentálni vývojári: Ondrej Jombík a Doug Hockinson
- webstránka: `http://platon.sk/projects/phpMyEdit/`

phpMyEzin šablónovo orientovaný systém na správu obsahu (CMS)

- rok vzniku: 2001
- aktuálny stav: beta
- momentálny vývojár: Ondrej Jombík
- webstránka: `http://platon.sk/projects/phpMyEzin/`

phpWebFileManager výkonný súborový manažér pre web

- rok vzniku: 2001
- aktuálny stav: stabilný
- momentálny vývojár: Ondrej Jombík
- webstránka: `http://platon.sk/projects/phpWebFileManager/`

vimconfig komplexné konfiguračné skripty pre editor ViM

- rok vzniku: 2000
- aktuálny stav: stabilný
- momentálny vývojár: Ľubomír Host
- webstránka: `http://platon.sk/projects/vimconfig/`

Vývojový plán

Vývojový plán kopíruje základnú myšlienku načrtnutú v sekcii *Zámery a ciele*.

Čo sa týka konkrétnych krokov, v dohľadnej dobe bude implementovaný integrovaný systém e-mailových konferencií, ktorý bude ponúkať prevádzkovateľom projektov otvoreného softvéru vytvorenie príslušných e-mailových konferencií priamo zohľadňujúcich ich komunikačné potreby. Správcom bude umožnené otvárať, zatvárať, moderovať a spravovať projektové konferencie pomocou interaktívneho webového rozhrania na portáli Platon.SK. Na druhej strane zase budú mocť užívatelia prihlasovať sa do a odhlasovať sa z jednotlivých e-mailových konferencií, prezerať si archív príspevkov na webstránke a to aj včetne príloh.

Záujem je tiež na kreovaní redakcie obsahujúcej prispievateľov do redakčného systému Platon.SK. Doménou publikačnej činnosti sú jednoznačne odborne a technologicky vyspelé články pojednávajúce o záležitostiach týkajúcich sa otvoreného softvéru. Preferované sú konkrétne návody a postupy použiteľné pri samotnom vývoji, no nevýhybame sa ani tématike inštalácie, konfigurácie alebo používania otvoreného softvérového produktu. Zdroje potenciálnych prispievateľov vidíme najmä medzi samotnými tvorcami otvoreného softvéru, vzhľadom na ich vysokú skúsenosť a odbornosť. Takéto publikovanie im totiž v neposlednom rade môže pomôcť prezentovať výsledky ich tvorivej duševnej činnosti.

V dlhodobom časovom horizonte plánujeme zriadiť a spravovať servery v sieti internet a pomocou nich umožniť priamy prístup vývojárov k niektorým operačným systémom, technológiam a aplikáciam.

Zhodnotenie

Projekt Platon.SK počas svojej existencie priniesol už niekoľko pozitívnych výsledkov.

Hosťovaným projektom otvoreného softvéru pomohol etablovať sa na náročnom trhu aplikácií, na ktorom je niekedy pre bežného uživateľa problém zorientovať sa. Práve vďaka ponúkaným službám portálu Platon.SK môžu autori jednotlivých projektov poskytovať dostatočnú technickú podporu svojím užívateľom. Tí naopak môžu priamo ovplyvňovať vývoj pomocou príslušných reportov alebo sa aj priamo podielať na vývoji prostredníctvom vlastných aktualizácií.

Návštevnosť portálu sa podľa štatistického servera `Naj.SK` pohybuje v rozsahu približne dvesto návštevníkov denne, pričom má permanentne stúpajúcu tendenciu. V kategórii *software* slovenských stránok registrovaných na tomto serveri to zodpovedá umiestneniu zhruba medzi štvrtou až siedmou priečkou. Zdá sa, že už len samotnou existenciou a prevádzkovaním načrtnutých služieb sa nám úspešne darí propagovať a prezentovať otvorený softvér širokému okruhu ľudí a zlepšovať tak jeho dobré meno a povesť v spoločnosti.

Dokument bol vysádzaný systémom LaTeX pomocou publikačného rámca Platon.SK/office dňa 30. júna 2003.